

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. november 26.
(OR. en)

12549/21

LIMITE

CORLX 500
CFSP/PESC 890
CODUN 45
COARM 178
COEST 233

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: A TANÁCS HATÁROZATA a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) és a hagyományos lőszeres délkelet-európai illegális kereskedelmének megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó törekvéseket támogató átfogó program támogatásáról

A TANÁCS (KKBP) 2021/... HATÁROZATA

(...)

**a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) és a hagyományos lőszer
délkelet-európai illegális kereskedelmének megelőzését
és az ellene való küzdelmet célzó törekvéseket támogató átfogó program támogatásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

- (1) A Tanács 2018. november 19-én elfogadta az illegális tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer elleni, „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme” című uniós stratégiát (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia).
- (2) A délkelet-európai államok több mint három évtizede jelentős kockázatokkal és kihívásokkal szembesülnek az illegális kézi- és könnyűfegyvereknek és a hagyományos lőszernek a határaikon keresztül és egész területükön történő, destabilizáló hatású felhalmozódásával és ellenőrizetlen terjedésével kapcsolatban. Az említett kockázatok szélesebb körű negatív következményekkel járnak Európa egészére nézve és azon túl is. A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia kimondja, hogy míg az elmúlt években jelentős előrelépés történt, különösen Délkelet-Európában, a kézi- és könnyűfegyverek és a lőszer felhalmozódásának mértéke, a nem megfelelő tárolási körülmények, a széles körben elterjedt illegális fegyverbirtoklás és a végrehajtási hiányosságok továbbra is korlátozzák a tűzfegyverek, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló erőfeszítések eredményességét a Nyugat-Balkán egyes részein.

- (3) Regionális szinten a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia kötelezi az Uniót és tagállamait, hogy nyújtsanak támogatást a bűnüldözési kapacitások megerősítéséhez a kereskedőhálózatok azonosítása, tevékenységük megzavarása és megakadályozása, valamint annak megelőzése érdekében, hogy a tűzfegyverek terroristákhoz és bűnözőkhöz kerüljenek az illegális piacon keresztül, többek között azáltal, hogy blokkolják a fegyverek illegális finanszírozását és szállítását, valamint fokozzák a határőrség, a vámhatóságok és a kikötői hatóságok szerepét a tengeri szállítással történő illegális fegyveráramlások kezelése terén. Az Unió és tagállamai elkötelezettek amellet, hogy segítsenek más országoknak az állami készletek kezelésének és biztonságának javításában a nemzeti jogalkotási és igazgatási keretek megerősítése révén, valamint azon intézmények megerősítése révén, amelyek szabályozzák a védelmi és biztonsági erőknél szánt kézi- és könnyűfegyverek és lőszeres törvényes beszerzését és készletkezelését.
- (4) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiával összhangban az Unió meg fogja erősíteni a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével foglalkozó regionális szervezetekkel folytatott párbeszédét és együttműködését azáltal, hogy tevékenységeit összehangolja a regionális stratégiákkal és cselekvési tervekkel.
- (5) 2000-ben az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetben (EBESZ) résztvevő államok elfogadták az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekről szóló dokumentumát¹, amivel elkötelezték magukat a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelemre annak minden vonatkozásában. Az említett dokumentum hangsúlyozza azon destabilizáló hatásokat is, amelyeket a kézi- és könnyűfegyverek túlzott felhalmozódása, valamint azok nem megfelelő készletkezelése és biztonsága gyakorolhat a nemzeti, a regionális és a nemzetközi biztonságra nézve.

¹ FSC.DOC/1/00/Rev.1

- (6) Továbbá az EBESZ-ben résztvevő államok 2003-ban elfogadták a hagyományos lőszerkészleteiről szóló EBESZ-dokumentumot¹, elismerve ezáltal a hagyományos lőszerkészletek túlzott felhalmozódásából származó biztonsági és védelmi kockázatokat. Az említett kockázatok kezelése érdekében a résztvevő államok elhatározták, hogy gyakorlati eljárást hoznak létre a hagyományos lőszerkészletek mennyiségének megsemmisítésére és/vagy a készletkezelés és a biztonsági gyakorlatok korszerűsítésére irányuló segítségnyújtás céljából.
- (7) A kézi- és könnyűfegyverekről, valamint a hagyományos lőszerkészleteiről szóló EBESZ-dokumentumok a megsemmisítést jelölik meg preferált módszerként a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszerkészletek felesleges készleteinek ártalmatlanítására.
- (8) Az e tanácsi határozat által támogatott projekt figyelembe fog venni más regionális kezdeményezéseket is, különösen a nyugat-balkáni ütemtervet², az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP) / a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) munkáját, valamint az Európai Bizottságnak a fegyverzet-ellenőrzéssel és az illegális fegyverkereskedelemmel kapcsolatos, Délkelet-Európában folytatott releváns tevékenységeit.

¹ FSC.DOC/1/03/Rev.1

² A Londonban tartott nyugat-balkáni csúcstalálkozó 2018. július 10-én elfogadta „A Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerkészletek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való illegális kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló regionális ütemtervet”.

A projektekre a következőkkel koordinációban fog sor kerülni: az Uniónak a délkelet-európai országok és területek számára nyújtott kapcsolódó támogatása ((KKBP) 2018/101¹ és (KKBP) 2017/915 tanácsi határozat²), az UNDP/SEESAC által végrehajtott, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén a Nyugat-Balkánnal folytatott regionális együttműködés ((KKBP) 2019/2011³, (KKBP) 2018/1788⁴ és (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat⁵), valamint a tűzfegyverek kereskedelme terén folytatott EU–Délkelet-Európa bűnüldözési együttműködés, amelyet támogat a Bizottság Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósága, a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol) és az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség Ellen (EMPACT).

-
- ¹ A Tanács (KKBP) 2018/101 határozata (2018. január 22.) a fegyver kivitel hatékony ellenőrzésének előmozdításáról (HL L 17., 2018.1.23., 40. o.).
- ² A Tanács (KKBP) 2017/915 határozata (2017. május 29.) a Fegyverkereskedelmi Szerződés végrehajtásának támogatása érdekében végzett uniós tájékoztatási tevékenységekről (HL L 139., 2017.5.30., 38. o.).
- ³ A Tanács (KKBP) 2019/2111 határozata (2019. december 9.) a SEESAC által az illegális kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 318., 2019.12.10., 147. o.).
- ⁴ A Tanács (KKBP) 2018/1788 határozata (2018. november 19.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni illegális fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról (HL L 293., 2018.11.20., 11. o.).
- ⁵ A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres illegális felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).

- (9) Az Unió korábban a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmével és túlzott felhalmozódásával kapcsolatos kockázat csökkentését célzó tevékenységeknek az EBESZ régiójában való támogatásáról szóló 2012/662/KKBP tanácsi határozat¹ útján támogatta az EBESZ tevékenységeit. A Tanács 2017. augusztus 4-én elfogadta az Észak-macedón Köztársaságban és Grúziában a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszeres tiltott kereskedelme és túlzott felhalmozódása kockázatának csökkentését célzó EBESZ-tevékenységek támogatásáról szóló (KKBP) 2017/1424 határozatot². A Tanács 2019. december 2-án elfogadta a fegyverek, lőszeres és robbanóanyagok illegális kereskedelme elleni küzdelemre irányuló ukrán erőfeszítéseknek az EBESZ-szel együttműködésben történő támogatásáról szóló (KKPB) 2019/2009 határozatot³.
- (10) Az illegális kézi- és könnyűfegyverek elleni ENSZ cselekvési program végrehajtásában elért előrehaladást áttekintő harmadik ENSZ felülvizsgálati konferencia 2018. június 30-án záródokumentumot fogadott el, amelyben az államok megújították elkötelezettségüket a kézi- és könnyűfegyverek illetéktelen kezekbe jutásának megelőzése és az ellene való küzdelem mellett. Az államok újból megerősítették akaratukat arra, hogy nemzetközi együttműködést folytassanak, és megerősítsék a regionális együttműködést a koordináció, konzultáció, információcsere és operatív együttműködés javítása révén, bevonva a releváns regionális és szubregionális szervezeteket, valamint a bűnüldözési, a határellenőrzési és a kiviteli és behozatali engedélyezésért felelős hatóságokat is.

¹ A Tanács 2012/662/KKBP határozata (2012. október 25.) az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) régiójában a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmével és túlzott felhalmozódásával kapcsolatos kockázat csökkentését célzó tevékenységek támogatásáról (HL L 297., 2012.10.26., 29. o.).

² HL L 204., 2017.8.5., 82. o.

³ A Tanács (KKPB) 2019/2009 határozata (2019. december 2.) a fegyverek, lőszeres és robbanóanyagok illegális kereskedelme elleni küzdelemre irányuló ukrán erőfeszítéseknek az EBESZ-szel együttműködésben történő támogatásáról (HL L 312., 2019.12.3., 42. o.).

- (11) Az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének a „Világunk átalakítása: Fenntartható fejlődési keretrendszer 2030” című, 2015. szeptember 25-i határozata megerősíti, hogy a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelem számos fenntartható fejlődési cél eléréséhez szükséges, ideértve a békével, az igazságszolgáltatással és az erős intézményekkel, a szegénység csökkentésével, a gazdasági növekedéssel, az egészséggel, a nemek közötti egyenlőséggel és a biztonságos városokkal kapcsolatos célokat. Ezért a 16.4. sz. fenntartható fejlődési cél keretében valamennyi állam elkötelezte magát az illegális pénzügyi és fegyveráramlások jelentős csökkentése mellett.
- (12) Az ENSZ főtitkára által 2018. május 24-én előterjesztett, „Közös jövőnk biztosítása” című leszerelési program felhívott a hagyományos fegyverek túlzott felhalmozódásának és illegális kereskedelmének kezelésére, valamint a kézfegyverekkel kapcsolatos országszintű megközelítések támogatására,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

- (1) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia végrehajtására figyelemmel, e határozat célja a kézi- és könnyűfegyvereknek Délkelet-Európában, oda és onnan történő olyan illegális kereskedelmével és ellenőrizetlen terjedésével kapcsolatos kockázatok csökkentése, amely aláássa a védelmet és a biztonságot azáltal, hogy akadályozza a fenntartható békeépítést és a társadalmi-gazdasági fejlődést, valamint hozzájárul a rend felbomlásához, táptalajt nyújt a terrorizmusnak és a bűnözői erőszaknak, illetve a konfliktus kiújulásához vezet.
- (2) Az (1) bekezdés értelmében e határozat célkitűzései a következők:
- a) csökkenteni a kézi- és könnyűfegyverek proliferációjának és az azokkal való visszaélésnek a kockázatát az Albán Köztársaságban;
 - b) támogatni Bosznia-Hercegovinát a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres illegális birtoklásával, kereskedelmével és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok csökkentése terén;
 - c) támogatni a koszovói* rendőrség meglévő K-9 képességét és annak a kézi- és könnyűfegyverekkel, lőszerrel és robbanóanyagokkal a Nyugat-Balkánon történő visszaélés és kereskedelem megelőzéséhez, visszaszorításához és kivizsgálásához való közvetlen hozzájárulását;

* E szövegben a Koszovóra, akár a területére, intézményeire vagy népére vonatkozó valamennyi hivatkozás az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1244. sz. határozatával teljes összhangban értendő.

- d) csökkenteni a kézi- és könnyűfegyverek proliferációjának és az azokkal való visszaélésnek a kockázatát az Észak-macedón Köztársaságban a Belügyminisztérium és más kormányzati szervezetek megelőzési, felderítési, elemzési és vizsgálati kapacitásának növelése révén;
- e) csökkenteni a lőszertároló helyszíneken bekövetkező váratlan robbanások kockázatát, valamint csökkenteni a montenegrói Védelmi Minisztérium tároló helyszíneiről a kézi- és könnyűfegyverek / hagyományos lőszerkészletek illetéktelen kezekbe jutását;
- f) csökkenteni a kézi- és könnyűfegyverek jogellenes birtoklásával, a legális kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaéléssel, valamint a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmével kapcsolatos védelmi és biztonsági kockázatokat Szerbiában;
- g) segítséget nyújtani az EBESZ résztvevő államainak a kézi- és könnyűfegyverek / hagyományos lőszeres illegális proliferációjával szembeni kötelezettségvállalásaik jobb megtervezéséhez, végrehajtásához és szükség esetén megerősítéséhez.

(3) A projekt kedvezményezettjei a következők:

- a) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszeres illegális kereskedelmének megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel megbízott és azért felelős délkelet-európai hatóságok, nevezetesen kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok/testületek, belügyminisztériumok és bűnüldöző szervek, így például a rendőrség. Egyéb érintett hatóságok a biztonsági minisztériumok, az ügyészségek, a bíróságok és a büntetés-végrehajtási szolgálatok Bosznia-Hercegovinában, valamint a védelmi minisztérium Montenegroban. Szerbiában a projekt együttműködést irányoz elő a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó civil társadalmi szervezetekkel (közvetlen kedvezményezettek) is;

- b) A Délkelet-Európában és annak európai szomszédságában lévő országok és területek azon lakossága, amely ki van téve az illegális kézi- és könnyűfegyverek és hagyományos lőszeres bűncselekmények, terrorizmus és erőszakos visszaélés során történő használata okozta kockázatnak (közvetett kedvezményezettek);
 - c) az Unióban és tagállamaiban olyan megbízott hatóságok, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszeres terén megerősített ellenőrzési kapacitásokkal rendelkeznek Délkelet-Európában, többek között jobb információcsere, valamint koordinációs és együttműködési intézkedések – így például kockázatazonosítás, kivizsgálás, valamint az illegális kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszeres nyomon követése, felderítése és lefoglalása – révén (közvetett kedvezményezettek).
- (4) A projekt részletes leírását e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk

- (1) E határozat végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) a felelős.
- (2) Az 1. cikkben említett projekt (a továbbiakban: a projekt) technikai végrehajtását az EBESZ Titkársága végzi.
- (3) Az EBESZ Titkársága a feladatait a főképviselő ellenőrzése mellett végzi. A főképviselő e célból megkötöti a szükséges megállapodásokat az EBESZ Titkárságával.

3. cikk

- (1) Az Unió által finanszírozott projekt végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 4 208 827 EUR.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott referenciaösszeggel finanszírozott kiadásokat az Unió általános költségvetésére alkalmazandó eljárásokkal és szabályokkal összhangban kell kezelni.
- (3) A Bizottság felügyeli az (1) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését. E célból megkötí a szükséges finanszírozási megállapodást az EBESZ Titkárságával. A finanszírozási megállapodásban elő kell írni, hogy az EBESZ Titkárságának biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságrendjéhez mérten.
- (4) A Bizottság törekszik arra, hogy e határozat hatálybalépését követően a lehető leghamarabb megkösse a (3) bekezdésben említett finanszírozási megállapodást. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során felmerülő bármely nehézségről és a finanszírozási megállapodás megkötésének időpontjáról.

4. cikk

- (1) A főképviselő beszámol a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról az EBESZ Titkársága által rendszeresen elkészített leíró jelentések alapján. Az említett jelentések képezik a Tanács által elvégzendő értékelés alapját.
- (2) A Bizottság beszámol az 1. cikkben említett projekt pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

- (1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.
- (2) Ez a határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett finanszírozási megállapodás megkötésének időpontjától számított 36 hónap elteltével hatályát veszti. A határozat azonban a hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével veszti hatályát, ha az említett időtartamon belül nem kerül sor megállapodás megkötésére.

Kelt ...,

a Tanács részéről

az elnök
